

Latvijas Republikas un Izraēlas Valsts divpusējās attiecības

Publicēts: 25.06.2021.

Diplomātiskās attiecības starp Latviju un Izraēlu tika nodibinātas 1992. gada 6. janvārī. 1992. gada oktobrī Izraēla atvēra savu vēstniecību Latvijā. Kopš 1995. gada 21. februāra Izraēlā strādā Latvijas vēstniecība.

Starp Latviju un Izraēlu pastāv intensīvs politiskais dialogs, augsta līmeņa vizišu apmaiņa, kā arī ir izveidota plaša divpusējā [līgumtiesiskā bāze](#) un notiek sadarbība starptautiskajās organizācijās. Starp abu valstu kultūras darbiniekiem, sabiedriskajiem aktīvistiem un iedzīvotājiem ir izveidojies plašs kontaktu tīkls.

[Diplomātisko attiecību vēsture](#)

[Parlamentārā sadarbība](#)

[Sadarbība ekonomikā](#)

[Sadarbība kultūras, izglītības un zinātnes jomās](#)

[Darbs ar diasporu](#)

[Sadraudzības pilsētas](#)

[Nozīmīgākās vizītes un tikšanās](#)

[Informācijas avoti](#)

DIPLOMĀTISKO ATTIECĪBU VĒSTURE

Diplomātiskie sakari starp Latviju un Britu mandāta teritoriju tika nodibināti 1928. gada 17. augustā, kad ar Latvijas Ministru kabineta rīkojumu Mordehajs Kaspi tika iecelts par Latvijas goda konsulu Jeruzalemē. 1932. gadā M. Kaspi tika apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeni.

Pēc Latvijas inkorporācijas PSRS, saskaņā ar Latvijas PSR Ministru kabineta 1940. gada 22. augusta lēmumu visi Latvijas goda konsulāti tika slēgti un to vadītāji, tai skaitā M. Kaspi, atbrīvoti no amata. Tomēr M. Kaspi, neuzskatot PSRS un Latvijas PSR valdības direktīvas par juridiski saistošām, turpināja pildīt konsulārās funkcijas Latvijas sūtniecības Londonā pakļautībā līdz mūža beigām 1947. gadā.

Latvijas vēstnieki Izraēlā

Aivars Groza - kopš 2020. gada septembra

Elita Gavele 2016. gada augusts - 2020. gada septembris

Andris Vilcāns 2013. gada marts – 2016. gada jūlijs

Mārtiņš Perts 2008. gada decembris - 2012. gada septembris

Kārlis Eihenbaums 2004. gada septembris – 2008. gada jūlijs

Jānis Lovniks 2000. gada janvāris – 2004. gada maijs

Ivars Silārs 1995. gada janvāris – 2000. gada janvāris

Izraēlas vēstnieki Latvijā

Orli Gila kopš 2019. gada septembra

Lironne Bar-Sade 2015. gada augusts – 2019. gada augusts

Hagit Ben Jakov 2011. gada oktobris – 2015. gada augusts

Hens Ivri Apter 2006. gada septembris – 2010. gada augusts

Garijs Korens 2003. gada augusts – 2006. gada jūlijs

Ābrams Benjamins 2000. gada novembris - 2003. gada jūlijs

Oded Ben-Hurs 1996. gads – 1999. gads

Tova Hercla 1992. gads – 1996. gads

Latvijas goda konsuli Izraēlā

Goda ģenerālkonsule Sāra Alalūfa – Ašdodā un Dienvidu apgabalā no 1997. gada 7. jūlija

Goda konsuls Asafs Kaspi - Eilātā no 2004. gada 17. maija

PARLAMENTĀRĀ SADARBĪBA

Latvijas Republikas Saeimā tradicionāli darbojas deputātu grupa sadarbībai ar Izraēlas parlamentu. 13. Saeimas Deputātu grupa sadarbības veicināšanai ar Izraēlas parlamentu tika izveidota 2018. gada 6. decembrī. Grupas vadītājs – Boriss Cilēvičs (S).

Līdz 2019. gada 9. aprīlim Izraēlas Kneseta 20. sasaukumā darbojās Izraēlas-Latvijas parlamentu sadarbības grupa, kuras vadītāja bija Ksenija Svetlova. Pašreizējā Kneseta sasaukumā sadarbības grupa vēl nav izveidota.

SADARBĪBA EKONOMIKĀ

Informāciju par starptautisko tirdzniecību (preču un pakalpojumu apmaiņu) un tūristu plūsmu nodrošina Centrālā statistikas pārvalde un Latvijas Banka.

Centrālā statistikas pārvalde ir tiešās pārvaldes iestāde, kas darbojas Latvijas Republikas Ekonomikas ministrijas pārraudzībā un ir galvenā valsts statistikas darbu veicēja un koordinatore valstī.

Latvijas Banka ir Latvijas Republikas centrālā banka. Latvijas Banka cita starpā izstrādā, apkopo, analizē un izplata statistisko informāciju, tai skaitā finanšu, banknošu, maksājumu un maksājumu sistēmu, finanšu stabilitātes, maksājumu bilances un starptautisko investīciju bilances statistiku.

[Preču tirdzniecība \(eksports; imports\) starp Latviju un Izraēlu](#)

[Pakalpojumu tirdzniecība \(eksports; imports\) starp Latviju un Izraēlu](#)

[Tiešās investīcijas](#)

[Tūrisms](#)

IZGLĪTĪBA UN ZINĀTNE

Izglītības un zinātnes jomā notiek regulāra sadarbība starp Latvijas un Izraēlas augstskolām, tai skaitā studentu un pasniedzēju apmaiņa, dalība pētniecības programmās, stipendijas studijām un pētniecības darbam.

Latvijas Universitātes Jūdaikas studiju centrs (izveidots 1998. gadā) nodrošina studentiem, pētniekiem un citiem interesentiem iespēju iegūt akadēmiskas zināšanas par ebreju vēsturi, filosofiju, valodu, kultūru un reliģisko domu, piedāvājot lekcijas, gatavojot publikācijas un organizējot pētnieciskas aktivitātes.

Kopš 2006. gada Latvijas Universitātes (LU) Āzijas studiju nodaļa piedāvā studiju programmu, kurā iespējams apgūt Jūdaikas nozari, senebreju valodu, moderno ebreju valodu un kultūru.

Notiek sadarbība starp Latvijas un Izraēlas Zinātņu akadēmiju, tai skaitā informācijas apmaiņa, darbs pie kopējām publikācijām.

Rīgā 1989. gada 1. septembrī tika atklāta pirmā Šimona Dubnova vārdā nosauktā ebreju vidusskola. 2019./2020. mācību gadā Latvijas valsts finansējumu saņēma divas izglītības iestādes, kas isteno mazākumtautību izglītības programmas ebreju valodā.

2018. gada 28. oktobrī – 2. novembrī notika Latvijas Cietvielu fizikas Institūta vadītāju vizīte Izraēlā. Vizītes mērķis – nodibināt kontaktus kopīgiem projektiem ar Izraēlas attiecīgiem institūtiem.

Holokausta izglītība, pētniecība, piemiņa

Kā Starptautiskās holokausta darba grupas dalībniece (no 2004. gada) Latvija cieši sadarbojas ar Izraēlu un dažādām pasaules organizācijām, istenojot projektus holokausta izglītībā, pētniecībā un piemiņā. 2012. gadā organizācija pieņēma lēmumu par nosaukuma maiņu, pārdēvējot to par Starptautisko holokausta piemiņas aliansi (International Holocaust Remembrance Alliance – IHRA). Latvijā regulāri notiek holokausta izpētei, ebreju kultūras un literatūras apzināšanai veltīti starptautiski pasākumi. Latvijas Valsts prezidenta administrācijas Vēsturnieku komisijas pārstāvji regulāri piedalās starptautiskos pasākumos par holokausta vēsturi. Arī Latvijā regulāri notiek holokausta izpētei, ebreju kultūras un literatūras apzināšanai veltīti starptautiski pasākumi.

Izraēlas Valsts ir augstu novērtējusi Latvijas iedzīvotāju ieguldījumu ebreju glābšanā kara laikā. 135 Latvijas ebreju glābēji ir saņēmuši Izraēlas apbalvojumu „Taisnīgais starp tautām” (Righteous among Nations). Starpkaru periodā Latvija deva patvērumu daudziem ebreju bēgļiem no Vācijas, tai skaitā ievērojamajam vēsturniekam, publicistam un sabiedriskajam darbiniekam Šimonam Dubnovam.

Pieminot 75 gadus kopš Holokausta sākuma, atklāta Latvijas Universitātes Jūdaikas studiju centra datubāze “Holokausta piemiņas vietas Latvijā” <http://memorialplaces.lv/karte/> (angļu un latviešu valodā). Datubāze tapusi Latvijas Universitātes Jūdaikas studiju centra 2013. gadā uzsāktā projekta ietvaros, pateicoties IHRA finansiālajam atbalstam.

2013. gada 30. jūlijā Rīgā tika atklāts Žaņa Lipkes memoriāls. Atklāšanā piedalījās Latvijas Valsts prezidents Andris Bērziņš un Izraēlas Valsts prezidents Šimons Peress. Jau 2007. gada 4. jūlijā Rīgā pie Horālās Sinagogas drupām tika atklāts pieminēklis ebreju glābējam Žanim Lipkem. 2005. gada 3. jūnijā Šķēdē tika atklāts memoriāls Liepājas ebrejiem un holokausta upuriem.

Kopš 2011. gada Latvijas pedagogi piedalās ikgadējos profesionālās pilnveidošanasursos par holokausta izglītību.

DARBS AR DIASPORU

Pamazām Izraēlā veidojas latviešu biedrība, kura apvieno arī jaunāko Latvijas izcelsmes Izraēlas iedzīvotāju paaudzi, kuri vēlas uzturēt aktīvu saikni ar Latviju.

Izraēlā aktīvi darbojas Latvijas un Igaunijas ebreju asociācija. 2018. gada 23. novembrī tās priekšsēdētājam Eli Valkam par īpašiem nopelniem Latvijas vārda nešanā Izraēlā tika pasniegts Latvijas Ārlietu ministrijas Atzinības raksts.

SADRAUDZĪBAS PILSĒTAS

Četrām Latvijas pilsētām ir noslēgti sadraudzības līgumi ar Izraēlas pilsētām:

2014. gada 26. jūlijā Valkas novada dome noslēdza sadarbības līgumu ar Ibillinas (I'billin) pilsētu;

2012. gada 17. oktobrī Jūrmalas dome parakstīja sadraudzības protokolu ar Ašdodas (Ashdod) pilsētu;

2003. gada 17. novembrī Daugavpils dome parakstīja sadarbības līgumu ar Ramli (Ramle);

2000. gada 8. decembrī Tukuma pilsētas dome parakstīja sadarbības līgumu ar Bniajišu (B'ney Ayish).

NOZĪMĪGĀKĀS VIZĪTES UN TIKŠANĀS

Latvijas amatpersonu vizītes Izraēlā

2020. gada 23. janvāris
Saeimas priekšsēdētājas Ināras Mūrnieces vizīte Izraēlā, kur viņa piedalījās Aušvicas atbrīvošanas 75. gadadienas piemiņas pasākumos
2019. gada 25.-26. novembris
Baltijas valstu un Izraēlas politisko direktoru konsultācijas Izraēlā
2019. gada 12. marts
Ārlietu ministrijas vēstnieks – Divpusējo attiecību direkcijas vadītājs Ilgvars Kļava piedalījās politiskajās konsultācijās Izraēlā
2018. gada 6.-9. jūnijs
Ārlietu ministra Edgara Rinkēviča darba vizīte Izraēlā
2018. gada 10. maijs
Ārlietu ministrijas vēstnieks – Divpusējo attiecību direkcijas vadītājs Ilgvars Kļava piedalījās politiskajās konsultācijās Izraēlā
2017. gada 4.-7. septembris
Latvijas ekonomikas ministra Arvila Ašeradena vizīte Izraēlā
2017. gada 21.-25. maijs
Saeimas Eiropas lietu un Ārlietu komisiju deputātu vizīte Izraēlā
2017. gada 5.-7. marts
Latvijas aizsardzības ministra Raimonda Bergmaņa vizīte Izraēlā
2016. gada 7.-10. novembris
Latvijas zemkopības ministra Jāņa Dūklava vizīte Izraēlā

2016. gada 26.-27. septembris
Latvijas izglītības un zinātnes ministra Kārļa Šadurska vizīte Izraēlā
2015. gada 14.-15. oktobris
Latvijas veselības ministra Gunta Belēviča darba vizīte Izraēlā
2012. gada 29.-30. oktobris
Latvijas ārlietu ministra Edgara Rinkēviča darba vizīte Izraēlā
2008. gada 13.-14. maijs
Latvijas Valsts prezidents Valdis Zatlers piedalījās starptautiskajā konferencē "Facing Tomorrow" Jeruzalemē, kuras laikā viņš tikās ar Izraēlas prezidentu Šimonu Peresu un premjerministru Ehudu Olmertu
2006. gada 19.-22. februāris
Latvijas Valsts prezidentes Vaira Vīķe-Freibergas valsts vizīte Izraēlā

Izraēlas amatpersonu vizītes Latvijā

2017. gada 8.-9. novembris
Baltijas valstu un Izraēlas ārlietu ministrijas politisko direktoru konsultācijas Rīgā
2017. gada 10.-12. septembris
Izraēlas Kneseta priekšsēdētāja Juli Joela Edelšteina vizīte Latvijā
2017. gada 20. jūnijs
Izraēlas Ārlietu ministrijas ģenerāldirektores Eiropas lietās vietniece – vēstniece Rodika Radiana-Gordona piedalījās politiskajās konsultācijās ar Izraēlu Rīgā
2014. gada 17. septembris
Izraēlas Kneseta vecāko amatpersonu delegācijas vizīte Latvijā
2013. gada 28.-30. jūlijs
Izraēlas Valsts prezidenta Šimona Peresa valsts vizīte Latvijā
2012. gada 17.-18. aprīlis
Izraēlas enerģētikas un ūdens resursu ministra Uzi Landau vizīte Latvijā

2011. gada 20.-21. septembris
Izraēlas rūpniecības, tirdzniecības un darba ministra Šaloma Simhona vizīte Latvijā
2011. gada 4.-5. jūlijs
Izraēlas tūrisma ministra Stasa Misežņikova vizīte Latvijā
2005. gada 20.-22. septembris
Izraēlas prezidenta Moše Kacava valsts vizīte Latvijā

Izraēlas amatpersonu vizītes Latvijā

Nozīmīgākās tikšanās ārpus divpusējām vizītēm

2020. gada 14. maijs
Latvijas Valsts prezidenta Egila Levita telefonsaruna ar Izraēlas prezidentu Reuvenu Rivlinu
2018. gada 24. augusts
Baltijas valstu premjerministru tikšanās ar Izraēlas premjerministru Benjaminu Netanjahu Viļņā

LĪGUMI

Latvijas Republikas divpusējie līgumi, kas noslēgti kopš 1990. gada 4. maija ir atrodami [šeit](#).

INFORMĀCIJAS AVOTI

Noderīgas saites

Latvijas Republikas Ārlietu ministrija: <https://www.mfa.gov.lv>

Latvijas Republikas vēstniecība Izraēlas Valstī: <https://www.mfa.gov.lv/israel/>

<https://www.facebook.com/Embassy-of-Latvia-in-Israel-1742047706058745>

Izraēlas vēstniecība Rīgā: <https://embassies.gov.il/riga-en/Pages/departments.aspx>

Izraēlas Valsts Ārlietu ministrija: <https://mfa.gov.il/MFA/Pages/default.aspx>

<https://www.mfa.gov.lv/lv/latvijas-republikas-un-izraelas-valsts-divpusejas-attiecibas>